

Teisės reikalų komitetas

2015/2287(INI)

18.2.2016

NUOMONĖ

Teisės reikalų komiteto

pateikta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui

dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais (Darbo tvarkos taisyklių 116 straipsnio 7 dalis) 2014–2015 m.
(2015/2287(INI))

Nuomonės referentė: Heidi Hautala

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Teisės reikalų komitetas ragina atsakingą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. mano, kad Europos Sąjungos institucijos, agentūros ir kitos įstaigos, taikydamos Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, dar nevisiškai atsižvelgia į Lisabonos sutartimi ir Pagrindinių teisių chartija nustatytas taisykles ir pokyčius, ypač susijusius su dalyvaujama demokratija; atkreipia dėmesį į Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos sprendimus, neseniai priimtus bylose *Digital Rights Ireland*¹ ir *Schrems*², kuriais Teismas, remdamasis Chartija, negaliojančiais paskelbė Duomenų saugojimo direktyvą³ ir Sprendimą dėl saugaus uosto⁴, ir palankiai šiuos sprendimus vertina; pabrėžia, kad tikra visuomenės teisė susipažinti su dokumentais ir dokumentų registrų valdymas turi būti grindžiami standartais, deramai atitinkančiais Chartijos 41 ir 42 straipsnius;
2. atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į tai, kad galiojančiose Sutartyse nebėra jokių nuostatų, palyginamų su EB sutarties 207 straipsnio 3 dalies nuostatomis, kuriomis, nors jos susijusios tik su teise susipažinti su Tarybos dokumentais, buvo remiamasi pagrindžiant išimties, kuria apsaugoma reglamento 4 straipsnio 3 dalyje numatyta vadinamoji erdvė apmąstymams, taikymą teisėkūros klausimams; pakartoja savo nuomonę, kurios taip pat laikosi Europos ombudsmenas, kad dabartinėmis procedūromis, taikomomis trišaliams dialogams prieš galimą susitarimą per pirmąjį svarstymą, neužtikrinamas reikiamas teisėkūros skaidrumas ir galimybė susipažinti su dokumentais; nurodo, kad, nors trišaliai dialogai svarbūs ir veiksmingi, šiuo metu jiems taikomos procedūros kelia susirūpinimą dėl teisėkūros procedūros atvirumo, kuris, kaip nurodė Europos Sąjungos Teisingumo Teismas sujungtose bylose Švedija ir *Turco* prieš Tarybą, „leidžia sustiprinti demokratiją, leisdamas piliečiams kontroliuoti visą informaciją, kuri sudarė teisės akto pagrindą“; atsižvelgdamas į tai, primena, kad, kadangi pagrindinė prielaida yra ta, kad teisėkūros dokumentai yra viešai skelbiami, viešo skelbimo išimtyms gali būti taikomos kiekvienu konkrečiu atveju po kruopštaus viešojo intereso pagrindimo ir nustačius tikrą didelį pavojų, kad paskelbus dokumentą bus labai pakenkta institucijų sprendimų priėmimo procesui;
3. primena, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje pripažįstamas išorės spaudimo pavojus ir kad tai gali būti teisėtas pagrindas apriboti teisę susipažinti su dokumentais, susijusiais su teisėkūros procesu, su sąlyga, kad bus tiksliai nustatytas tokios išorės spaudimo realumas ir pateikti įrodymai, kad buvo pagrįstai numatytas pavojus, jog priimtinais sprendimais išorės spaudimas gali padaryti didžiulę įtaką⁵; susirūpinęs, kad, kaip rodo dabartinė praktika, palankesnės sąlygos dalyvauti lemiamuose teisėkūros proceso etapuose suteikiamos lobistams, o ne plačiajai visuomenei;
4. taigi mano, kad per trišalius dialogus parengti dokumentai, pvz., darbotvarkės, išvadų santraukos ir protokolai, kurie rengiami siekiant sudaryti palankesnes sąlygas deryboms,

¹ Sujungtos bylos C-293/12 ir C-594/12. 2014 m. balandžio 8 d. Teismo sprendimas (didžioji kolegija).

² Byla C 362/14. 2015 m. spalio 6 d. Teismo sprendimas (didžioji kolegija).

³ Direktyva 2006/24/EB.

⁴ 2000 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas Nr. 2000/520/EB.

⁵ Byla T-144/05, Pablo Munoz prieš Komisiją, 86 dalis.

iš esmės negali būti vertinami kitaip, nei kiti teisėkūros dokumentai; primena, kad jis savo atitinkamiems organams pavedė imtis veiksmų šioje srityje ir paragino kitas institucijas padaryti tą patį; laikosi nuomonės, kad su trišalių dialogų dokumentų sąrašais ir minėtais dokumentais turėtų būti galima tiesiogiai susipažinti Parlamento dokumentų registre; primena, kad būsimas tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnio reglamentavimo, jeigu jis bus priimtas, apims teisėkūros dokumentų duomenų bazę ir tinkamą trišalių dialogų vykdymą;

5. pabrėžia, kad norint padidinti skaidrumą, susijusį su susitarimais per pirmąjį svarstymą, kurie paprastai priimami trišaliuose dialoguose ir vis dažniau naudojami, svarbu po kiekvieno trišalio dialogo pranešti apie derybų pažangą ir pasirinkti Parlamento derybinės grupės plenarinį mandatą;
6. pabrėžia, kad ne teisėkūros procedūra priimtiems dokumentams, pvz., administraciniams dokumentams, taip pat taikomas Reglamento (EK) Nr. 1049/2001 1 straipsnio a punkte įtvirtintas kuo platesnės galimybės susipažinti su dokumentais principas ir kad dokumentai turėtų būti nagrinėjami atskirai kiekvienu konkrečiu atveju, kad būtų nuspręsta, ar jų atskleidimas iš tiesų pakenktų vieno iš interesų, kurie saugomi taikant visuomenės galimybės susipažinti su informacija išimtį, apsaugai ir kai tokia galimybė numatyta reglamente, ar laikantis viršesnio viešojo intereso reikėtų atskleisti dokumentą, nors galėjo būti taikoma išimtis *prima facie*;
7. primygtinai ragina Komisiją sukurti bendrą teisėkūros procedūrų registrą, kad būtų palengvintas teisėkūros proceso atsekamumas;
8. primena, kad pagal 1 straipsnio c punktą ir 15 straipsnio 1 dalį institucijos turi „skatinti gerą administracinę praktiką, susijusią su galimybe susipažinti su dokumentais“ ir plėtoti „gerą administracinę praktiką, siekiant lengviau įgyvendinti šiuo reglamentu garantuojamą teisę susipažinti su dokumentais“; pabrėžia, kad skaidrumas glaudžiai susijęs su teise į gerą administravimą, kaip nurodyta SESV 298 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje, ir pakartoja savo raginimą priimti ES administracijos administracinės procedūros reglamentą¹;
9. mano, kad ES institucijos pirmiausia turėtų užtikrinti visišką skaidrumą, susijusį su galimybe susipažinti su dokumentais; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad be teisės susipažinti su dokumentais, taip pat turėtų būti viešai skelbiama apie Taryboje vykstančias diskusijas, kad piliečiai suprastų, kaip ir kodėl priimti sprendimai;
10. palankiai vertina idėją prašyti, kad Komisija sukurtų deleguotųjų aktų, kurie yra svarbi ES teisės aktų dalis, registrą, ir nurodo, kad remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 ir siekiant užtikrinti visapusišką, demokratinę ir skaidrią Parlamento priežiūrą, taip pat turi būti užtikrinta teisė susipažinti su dokumentais, kurie parengti kaip įgaliojimų delegavimo procedūros dalis;
11. primygtinai ragina Tarybą peržiūrėti savo politiką dėl teisės susipažinti su dokumentais ir suderinti ją su atitinkamomis Pagrindinių teisių chartijos nuostatomis;

¹ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos Sąjungos administracinio proceso teisės (OL C 440, 2015 12 30, p.17)

12. pažymi, kad, siekiant užtikrinti teisėtą ir atsakingą politinę demokratinę sistemą, kuriai taikomi teisinės valstybės principai, piliečiai turi teisę žinoti ir kontroliuoti savo atstovų veiklą, sprendimų priėmimo procesą ir tai, kaip skiriamos ir panaudojamos viešosios lėšos, laikantis lėšų atsekamumo principo ir pozicijos, kurios ankstesnėse rezoliucijose laikėsi Parlamentas;
13. nurodo, kad nors pasiekta pažanga Parlamento interneto svetainėje teikiant informaciją apie įvairias išmokas, kurias gauti teisę turi EP nariai, ir apie jas reglamentuojančias taisykles, ši politika turėtų būti vykdoma atsižvelgiant į geriausią nacionalinių parlamentų praktiką ir į veiksmus, kurių jau ėmėsi pavieniai nariai; todėl ragina visus EP narius dėti daugiau pastangų šioje srityje ir aktyviau atskleisti informaciją, susijusią su konkrečia jų veikla ir išlaidų naudojimu, kad Parlamentas išliktų skaidrumo ir atvirumo lyderis ES ir kad būtų siekiama didesnės viešosios atskaitomybės, susijusios su viešosiomis lėšomis;
14. apgailestauja, kad paskutinis pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 15 straipsnio 2 dalį įsteigto Tarpinstitucinio komiteto posėdis vyko 2009 m. gruodžio 15 d.; dar kartą ragina Tarpinstitucinį komitetą veikti aktyviau ir kompetentingiems komitetams teikti ataskaitas apie aptariamus klausimus; ragina Tarpinstitucinį komitetą susitikti reguliariau ir vidaus diskusijas bei svarstymus padaryti atvirus – raginti pilietinę visuomenę, Europos ombudsmeną ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną teikti pasiūlymus ir į šiuos pasiūlymus atsižvelgti; ragina Tarpinstitucinį komitetą šioje rezoliucijoje minimus klausimus spręsti skubos tvarka.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	18.2.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 22 -: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Max Andersson, Marie-Christine Boutonnet, Kostas Chrysogonos, Therese Comodini Cachia, Mady Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Dietmar Köster, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Jiří Maštálka, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, Tadeusz Zwiefka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Daniel Buda, Angel Dzhambazki, Heidi Hautala, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Virginie Rozière, Rainer Wieland
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Edward Czesak, Eleonora Evi, Karin Kadenbach